

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó intézmény neve: -

2. A javaslatot benyújtó személy adatai:

Név: **Sümegi János**

Levelezési cím: **8330 Sümeg, Balogh Lajos u. 2.**

Telefonszám: **+36309395440**

E-mail cím: **sumike0525@gmail.com**

I. NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Sümegi Sándorné Lakat Erzsébet életútja

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

Kulturális örökség

3. A nemzeti érték fellelhetőségének a helye:

Sümeg, Petőfi u. 12. (Sümegi Sándor jelenlegi lakhelye)

4. Értéktár megnevezése, amely szerint a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

települési (arcképcsarnok)

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Sümegi Sándorné életének története

Született Sümegen 1924 március 23-án, leánykori neve Lakat Erzsébet.

Szülei: Lakat József cipész kisiparos, édesanyja Kalmár Rozália háztartásbeli.

1956-ban férjhez ment Sümegi Sándorhoz.

Gyermekeik: Erzsébet, aki szül.1957-ban, Ilona 1959-ben.

Iskoláit Sümegen kezdte. A hat osztályos elemi elvégzése után a Tapolcai Magyar Királyi Állami Polgári Leányiskolába nyert felvételt, s tanult 1934-től 1938-ig. Az iskola által évenként kibocsájtott évkönyv 1937-38-as értesítője szerint minden tantárgyból a legkiválóbb érdemjegyet szerezte meg.

A leányiskola elvégzése után a budapesti "Dobó Katalin" Női Felső Kereskedelmi Iskolába járt, könyvelői képesítést szerzett.

Sümegen helyezkedett el egy építés-anyag kereskedőnél könyvelőként, majd a sümegi Országos Hitelintézetnél volt pénztáros. 1943-tól a sümegi Elöljáróságon először kisegítő, majd közalkalmazott. 1946 és '48 között a Hangya Szövetkezet főpénztárosa, majd 1950-ig az Állami Földműves Szövetkezet főpénztárosa (ÁFÉSZ).

Az Országos Ásványolaj Forgalmi Intézet sümegen az ÁFÉSZ-t bízta meg a petróleum, gázolaj és benzin értékesítésével, s mikor már annyira megnőtt az igény és a forgalom, kérte a sümegi ÁFÉSZ-t, hogy biztosítson külön kirendeltséget a forgalom lebonyolítására. Ekkor a sümegi Kirendeltség vezetésével megbízták és kinevezték Kirendeltség vezetőjének (ÁFOR). Nyugdíjazásáig itt dolgozott egészen 1979-ig.

Fiatalabb korában a mozgalmi élet sem esett messze tőle. Még 1947-ben belépett a - kissé újjászerveződött és átalakuláson átesett - Független Kisgazda Pártba. A történelemből tudjuk, hogy 1947 évi augusztusi előrehozott országgyűlési választásokon a "kékcédulás" csalások miatt a kisgazda párt annyira meggyengült, hogy 1948 júniusától teljesen ellehetetlenítették a pártot. A párt 1989-90-ig nem lehetett aktív és jelentősebb, de az un. rendszerváltáskor a tagok elkezdtek az aktív szervező munkát. Sümegen is 1989-től újjáalakult a sümegi szervezet, és a környéken a fellelhető kisgazda érzelmű személyekkel fel- és megújították a pártot. Ezen aktív tevékenységének slismerése képpen 1992-ben - az elhunyt Béla Antal képviselő helyére - a megyei vezetőség őt jelölte a parlamentbe országgyűlési képviselőnek. Az országgyűlési iratok szerint az emberek jóléti, gazdasági-anyagi, és egészségügyi problémái végett emelte fel szavát. Harcolt és sokat levelezett a sümegi Püspöki Palot vallási körökbe történő visszahelyezése ügyében is.

Nem lenne teljes az életrajza anélkül, hogy meg ne említenénk meg különleges hobbiját. Megszállottan és amatőr szinten is nagy hozzáértéssel gyűjtött mindent,

ami régi: mérleggyűjteményeit, lakat-és zár gyűjteményeit, gyűjtött régi köveket, iratokat, szakfolyó iratokat, különleges köveket, megkövesedett csigákat, régi bútorokat, bélyegeket, híres emberek levelezéseit, valamint régi lámpákat, érmekeket, különleges szamovárokat. Nem lehet a teljesség igényével mindent felsorolni.

Munkáját mindig pontosan és kiválóan végezte, amiről több kitüntetés tanúskodik.

Kitüntetései: 1960-ban a Nehézipar Kiváló Dolgozója

1972-ben Kiváló Dolgozó

1973-ban a Nehézipar Kiváló Dolgozója Arany Fokozata.

Meghalt családja körében 2003 szeptember 27-én, sírja a sümegi temetőben található.

Fellelhető irodalom: Magyar és nemzetközi Ki-kicsoda? 879.oldal

1990-ben megválasztott országgyűlési almanach 362.oldal.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Hosszú közéleti tevékenysége, ismertsége, köztisztelete és köztudott gyűjtőmunkája miatt érdemes arra, hogy a települési Arcképcsarnokban elfoglalja méltó helyét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia):

<https://www.dhkfa.hu/News/2020/VeszpremMegyeiAlmanach.pdf>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának a címe: -

III- MELLÉKLETEK

Az értéktárba felvételre javasolt érték fényképe(i):

Sümegi Sándorné született Lakat Erzsébet

Nagyon fiatalon kapcsolatba kerültem a kisgazdapárttal. Hiszen alig 7 évesen, még 1931-ben már részt vettem, ott voltam a kisgazdapárt gyűlésén Sümegen. Párttagkönyvem 1945 óta van. Elképzelem, tervem, amely megegyezik a kisgazdapárt állásfoglalásával, a magántulajdon visszaállítása. Fontosnak tartom az új típusú farmer-szövetkezetek létrehozását! Szükséges – mégpedig minél előbb – az öröklés megfelelő szabályozása. Feltétlenül fontos a családpolitika új alapokra helyezése. Halaszthatatlan a kisnyugdíjasok, az elesettek, a létminimum alatt élők segítése, támogatása, felemelése. Csakúgy, mint a nőket sokoldalúan segítő, igazi tartalommal és tervekkel bíró nőmozgalom megszervezése, beindítása. Megyei szervezetünknek a választások után a jelenlegi és a jövőben belépő tagjaiból hatékony szervezet fog kinőni. Hívom tehát a nőtársaimat sorainkba!

IV. osztály

Osztályfőnök: *Pentz Etelka* tanárnő.

Sorszám	N é v	Vallás	Magaviselet	Hitt és erk. tén	Magyar	Német	Történelem	Számítlan, mértén	Ásv. és vegy.	élet és egészst.	Házartástan	Rajz	Rézimunka	ének	Testgyakorlás	Gyorsírás	Iráskell d. k. a.	Általános oszt.	Díjkezdvezmény
5	Anda Magdolna	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1 f
	Bogár Erzsébet	rk	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	t f
	Csizmadia Etelka	ref	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	t f
	Csöngető Margit	rk	1	1	2	2	2	2	3	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1 f
	Fehér Éva	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	t f
10	Fejes Erzsébet	rk	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1 f
	Firezi Magdolna	rk	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	2	2	2	1 f
	Fleiner Melánia	izr	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	1	2	3	f
	Frisch Éva	izr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	t f
	Furger Anna	rk	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2 f
15	Fülöp Anna	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3 f
	Gilincsek Julianna	ev	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1 f
	Harmat Irma	rk	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	t f
	Hegyi Lujza	ev	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1 f
	Hoffmann Irma	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3 f
20	Kancsal Erzsébet	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	t m
	Keszler Anna	rk	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1 f
	Kiss Róza	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	3 f
	Kovács Irma	rk	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	t f
	Körmendi Katalin	rk	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1 f
25	Kugler Margit	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	t m
	Kulesár Róza	rk	1	1	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	1	2	3	1	1 f
	Lakat Erzsébet	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3 f
	Libermann Ibolya	izr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	t f
	Mátravári Mária	rk	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1 f
30	Molnár Erzsébet	rk	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	2	2	2	2	t f
	Nagy Terézia	rk	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	t f
	Papp Erzsébet	rk	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2	3 f
	Papp Irén	ev	1	1	2	2	2	3	3	3	1	2	1	2	2	2	3	2	t f
	Piros Katalin	rk	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1 f
35	Polgár Mária	izr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	t m
	Porkoláb Erzsébet	rk	1	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	2	3	2	t f
	Patonai Mária	rk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	t m
	Reményi Irma	rk	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1 f
	Rózsa Klára	izr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	t f
	Saródi Mária	rk	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	1 f
	Simonics Mária	rk	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2	3 f
	Schmied Ernesztin	rk	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	3	1	2	3	2	t f

Sümei Sándorné, született Lakat Erzsébet, gyermekkorától egy szép szenvedély rabja — gyűjti a használatból kikopott tárgyakat, különleges természeti képződményeket: megkövesedett csigákat, téglikat, lakatokat, zárat, kulcsokat, kerámiaedényeket, gyertyatartókat, lámpákat, régi érméket, pénzeket, rézedényeket.

Sümei Sándorné sümei otthonában az avatott szem első pillanatban felismerheti, ritka szép tárgyakat gyűjtött maga köré Erzsébet asszony az elmúlt fél évszázadban. Otthonában messze túnt századok hangulatát árasztják a szépen cizellált, karcsú lámpatestek, gyertyatartók, veretes zá-
rak, butélikák, tányérok, fazekasre-
mek, Van olyan gyertyatartója, amely a belga királyi udvartól eredeztethe-
tő, egyik függőlámpájáért már 35 ezer forintot is ígért egy gyűjtő.

De hát akinek szívéhez nőttek a tárgyak, persze hogy nem eladásra, haszonyszerésre gondol. Gyűjteménye minden darabjához fűződik valami kedves emlék, ami számára érthetően megemeli a tárgyak valódi értékét.

szerda

Egy asszony szép szenvedélye

— Nincsenek még rendszerezve ezek a tárgyak, némelyike alapos restaurálásra is szorul. Azt tervezem, hogy az első szobában majd polcokat rendszerezünk, s végre együtt és méltó min-
liában élhetnek tovább, akár egy mű-
zeumban — mondja vendéglátónk.

Szívesen kínál saját készítésű dió-
pálinkával, s hamarosan arra is fény derül, hogy Sümei Sándorné recepte-
ket is gyűjt, több ezer van a birtoká-
ban.

— *Mi adta az inspirációt a padlá-
sokon, kamrákban rejtőzködő szépsé-
gek, értékek gyűjtéséhez?*

— Keresztanyámnak az Arpád úti házában volt egy nagy kementéje, te-
leggyatva szépséges fazekasmunkák-
kal. Mindig nagy örömmel szemléltem,
a találat, tányérokat, butélikát, lá-
bas lábasokat. Egy napon üresen ta-
láltam a kemente falát. Belelőjt a
szívem, hova lett a sok szép tárgy?
Keresztanyámék elajándékozták. Ha
korábban szőlők, nekem adták volna.

Akkor elhatároztam, amihez hozzá-
juto, gyűjtöm. Segítségemre volt eb-
ben a szándékomban édesapám is,
akinek szép cipésműhelye volt Süme-
gen, sokan ismerték, tisztelték. Gyűj-
teményem első darabja — egy megkö-
vült csiga — ma is megvan.

Az évek múlásával Erzsébet asszony tár-
gyai szépen gyarapodtak, ma már
megtöltik a lakás nagy részét.

— A zsámbedi lámpagyűjtemény ugyan
nem mülja felül az én anyagom, de
van 60–70 szép darabom. Több ezer-
re tehető a régi pénzek, érmék szá-
ma, 300 darab lehet a fazekasmunkák,
népi keramikák száma.

A lámpák nagyrészt magyar meste-
rek munkái, de van közöttük német-
gyártmányú is. Megcsodáljuk azt a ter-
metes, talpas lámpát, amely Erzsébet
szony feltételezése szerint a püspöki
rezidencia tartozéka lehetett hajdanán,
ő egy opációját kapta, Szegleth Margit
ajándéka az a kelta edény, amelyet
győri régiségkereskedőtől vásárolt. De

találunk a gyűjteményben kelta sírok-
ból előkerült egyéb tárgyakat, római
talált, urnákat, teményárolókat.
Megcsodáljuk a hajdani aratófaleka-
kat, csörgőorsókat, a sümei madaras
kályhacsempéket, öntőformákat, Török-
országban származó piátfartót. Előke-
rül egy bronztűkár is, igazi mives-
munka, orosz szamovár a múlt szá-
zadból, sárkányos gyertyatartók. Nagy
becsben tartja vendéglátónk az 1649-
ben készült tégliát, ilyenből építettek
a kastélytemplomot is.

A házasszony nagy szeretettel, feltő-
mozdulattal emel le a szekrényről egy
hatalmas talát.

— Egy régi sümei fazekasdinasztia
kiváló mesterének, Bánati Jánosnak a
munkája. Sokáig megvolt a sírja a
sümei temetőben, de egy ideje nincs
nyoma. Gondoltam már rá, hogy va-
lami módon meg kellene őrizni em-
lékét, sírját visszaállítani.

Kezünkbe vesszük a város nagy
fiának — Ramasetter Vincének — saját
kezü aláírásos fényképét, amely 1871-
ben készült.

Antik szépség az a 36 karú gyertya-
tartó, amely Lipót belga király ud-
varából került Magyarországra. Erzsé-
bet asszony történelmi háttérrel is szolgál,
ismerete szerint a belga királynak
volt egy házasságon kívül született fia,
akit Magyarországon neveltetett, Iszkáz
körül vásárolt neki birtokot, sok tár-
gyat is hoztak udvarából a kastélyba.

Sümei Sándorné tagja a Magyar
Eremgyűjtők Szövetségének, gyűjtemé-
nyét friss anyaggal is szaporítja.

Egy pillantást vetünk az udvarra is,
a görögtekőre, a sziklakertre, mely-
nek végében egy szép korpusz és ha-
rangláb áll.

A nemrég felavatott dr. Szondy Ist-
vánné Lillike-emlékház azt mutatja,
hogy Sümei Sándorné minden időkben voltak
a mindennapi gondoknál messzebb
tekintő művészetszerető polgárai. Lám
csak, újabb nével gazdagszik a név-
sor, Sümei Sándorné gyűjteményében
sok olyan becses tárgy, relikvia talá-
ható, amely méltó arra, hogy egyszer
a nagyközönség is megtekinthesse, s
a város értékei, érdekességei közé ke-
rüljön.

Fotó: Borbás János